

Veritats, mentides... i la baixada de l'atur

L'Enquesta de Població Activa (EPA) és l'única estadística oficial que dóna el nombre de persones ocupades. La publica trimestralment l'Institut Nacional d'Estadística (INE) i és una dada homologable a la Unió Europea. L'EPA mostra més aturats que l'Inem: al primer trimestre –última dada publicada–, més de 5,9 milions. Aquesta diferència demostra que quan hom deixa de cobrar, sovint no renova l'atur. El que sí que baixa, segons l'EPA, és el nombre d'actius i també el nombre de gent que treballa.

Xavier Alegret

Des de l'“España va bien” d'Aznar fins a l'anunci de recuperació de Rajoy han passat més de 15 anys, però es repeteix una constant. Com quan Zapatero negava una crisi econòmica més que evident, sovint els governants s'esforcen a vendre optimisme i falsejar la realitat mostrant-ne només la cara amable. Ho fan utilitzant dades, indicadors i estadístiques que afavoreixen la seva tesi mentre n'ignoren o n'amaguen d'altres que la matisen o simplement la desmenteixen. Això és el que està fent en els últims mesos el Govern espanyol respecte al mercat laboral, anunciant creació d'ocupació neta –és a dir, que es creen més llocs de treball dels que es destrueixen. Això realment està passant? Ara ho veurem.

Quines dades aguanten el discurs oficialista? L'atur baixa, diu el Govern. [És així segons les dades oficials](#). Al maig va baixar en 112.000 persones, fins als 4,57 milions, segons el nombre d'inscrits a les oficines dels serveis públics d'ocupació –antigament dit Inem. També argumenta que està baixant des de principis d'any, i les dades oficials així ho mostren. Un altre indicador al qual també apel·la, tot i que fins fa quatre mesos no el mirava perquè era molt negatiu, [és el nombre d'afiliats a la Seguretat Social](#), que puja des del febrer.

Però què és el que no ens diuen? Que l'afiliació pugi a partir del març i fins a finals d'estiu és normal, passa cada any. I el nombre de 16,6 milions d'espanyols afiliats a la Seguretat Social al maig encara és inferior al nombre del 2012, el pitjor moment de la recessió. Tampoc no ens diuen que l'atur pot baixar com a conseqüència de dos factors: creació de llocs de treball o descens de la població activa. Això és que el nombre de persones en edat de treballar baixi. Per què? Doncs perquè joves –i no tan joves– i immigrants marxïn d'Espanya buscant oportunitats laborals a altres indrets. Però amb les dades d'atur de les oficines de treball encara hi ha un tercer factor: comptabilitzen només les persones inscrites; per tant, si una no n'està, oficialment no està aturada. No és que la gent no s'hi inscriu o se n'esborri; però, com que l'atur cal renovar-lo cada tres mesos, hi ha moltes persones que, quan ja no cobren la prestació, ja no renoven l'atur i són baixa de les llistes, segons han denunciat els sindicats i demostren les dades de l'EPA.

[L'Enquesta de Població Activa \(EPA\)](#) és l'única estadística oficial que ens dóna el nombre de persones ocupades. La publica trimestralment l'Institut Nacional d'Estadística (INE) i és una dada homologable a tota la Unió Europea. L'EPA habitualment mostra més aturats que l'Inem: al primer trimestre –última dada publicada–, més de 5,9 milions. Aquesta diferència demostra el que comentàvem: quan hom deixa de cobrar, sovint no renova l'atur. El que sí que baixa, segons l'EPA,

és el nombre d'actius i també el nombre de gent que treballa, tant respecte a l'últim trimestre de l'any passat com respecte al mateix trimestre del 2013. És el signe inequívoc que encara no hi ha, almenys al primer trimestre, creació neta d'ocupació.

Amb aquestes quatre dades queda en evidència el discurs de canvi de cicle en el mercat de treball espanyol, però n'hi ha d'altres que el Govern tampoc no publicita i que són indicadors que la crisi sociolaboral s'agreuja. Per exemple, que [cada vegada hi ha més aturats sense prestació](#), més de 2 milions només entre els inscrits a les oficines de treball. Per exemple, que continua augmentant [el nombre de llars amb tots els seus membres a l'atur](#): ja voreja els dos milions a Espanya, amb un augment de 53.000 al primer trimestre. També ignora les dades que mostren la precarietat del mercat de treball, tant de l'existent com dels nous llocs de treball. [Més d'un 92% dels contractes de treball firmats al maig eren temporals](#), percentatge superior al ja habitual altíssim nivell de temporalitat. I un últim indicador, publicat fa pocs dies: [la baixada dels salaris](#). Segons el mateix INE -que depèn del Govern espanyol-, al primer trimestre van caure un 0,2% a Espanya i un 1,9% a Catalunya.

S'atribueix a Winston Churchill la frase "hi ha veritats, mentides i estadístiques". Les estadístiques sempre mostren la realitat, però un bocí de realitat. Segons quines s'agafin, poden mostrar una realitat o tot el contrari. La millor resposta a això és com més informació millor, com més dades millor.